

Muutoksia ammoniumioni- ja laktaattitutkimusten näytteenotossa ja säilyvyyksissä

Tutkimukset	1071	fP-NH ₄ -Ion	Ammoniumioni paastoplastasta
	2184	fP-Laktaat	Laktaatti paastoplastasta
	8177	Pf-Laktaat	Laktaatti pleuranesteestä
	3217	Sy-Laktaat	Laktaatti nivelnesteestä

Asia Laboratorio on tutkinut ammoniumionin säilyvyyttä plasmanäytteissä. Säilyvyysajan on todettu olevan tähänastista lyhyempi. Tämä tulee ottaa huomioon erityisesti silloin, kun näytteenotto- ja määrityspaikat sijaitsevat kaukana toisistaan.

Laktaattitutkimuksen näytteenottoa on muutettu niin, että näytteet otetaan nyt sitraatti-fluoridiputkiin, joissa laktaattia *in vitro* muodostava glykolyysireaktio estyy. Täten näytteen säilyvyys on parantunut eikä kylmänäytteenottoa enää tarvita.

Näytteenotto ja käsittely

fP-NH₄-Ion: Kylmänäytteenotto ilman staasia. Näyte otetaan lasiseen K3-EDTA-vakuumpiputkeen, sekoitettu näyte heti jäämurskaan. Plasman erottelu kylmäseparatiosella mahdollisimman pian. Määritys plasmasta heti tai erotettua plasmaa (1 ml, lapsilla vähintään 0.2 ml) lähetetään mahdollisimman pian kylmälähetystenä määrityspisteeseen. Ellei näytettä voida toimittaa määritykseen 60 min (yhden tunnin) kuluessa, on plasma pakastettava ja lähetettävä pakastettuna.

fP-Laktaat: Näyte otetaan ilman staasia sitraatti-fluoridi-vakuumpiputkeen, sekoitetaan ja plasma erotetaan mahdollisimman pian, viimeistään tunnin kuluessa näytteenotosta. Näytettä ei enää tarvitse jäädyttää jäissä eikä kylmäseparatiosella ole välttämätön. Analyysipisteeseen toimitetaan 1 ml plasmaa (lapsilla vähintään 0.2 ml). Plasmanäyte voidaan lähettää huoneenlämpöisenä, jos perillä samana päivänä.

Pf-Laktaat ja Sy-Laktaat: Pleura- ja nivelneste-näytteet otetaan sitraatti-fluoridi-piputteen tai punktionestettä siirretään mahdollisimman pian näytteenoton jälkeen 1 ml sitraatti-fluoridiputkeen, jossa näyte voidaan toimittaa laktaattimääritykseen huoneenlämpöisenä, jos perillä samana päivänä.

Viitearvot Pf-Laktaat-tutkimuksen viitealue on 0.6 - 2.4 mmol/l. (Perustuu kirjallisuuteen). Ei muita muutoksia.

Allekirjoitukset	Lasse Uotila osastonylilääkäri Meilahden sairaalan laboratorio puh. (09) 471 74306	Annukka Mäki kemisti Meilahden sairaalan laboratorio puh. (09) 471 72573
-------------------------	---	---

Jakelu Laboratoriojakelu
 HUS-piirin sairaaloiden laboratoriot
 Helsingin terveysasemien ylilääkärit
 Helsingin ja Vantaan perusterveydenhuollon ylilääkärit
 Peijaksen sairaalan lääkärit
 Jorvin sairaalan ylilääkärit
 Jorvin sairaalan osastot
 Porvoon ylilääkärit
 HUSLABin intranet-sivut
 HUSLABin Internet-sivut
 HUSin kliniset toimialat
 Ulkopuoliset asiakkaat